Lugupeetud Vabariigi Valimiskomisjoni liikmed,

KOOS Erakond pöördus varem Riigi valimisteenistuse poole seoses probleemiga, mis puudutab erakonna kandidaatide registreerimiseks nõutava valimiskautsjoni tasumist olukorras, kus erakonnal puudub toimiv arvelduskonto.

Riigi valimisteenistus on oma varasemates vastustes selgitanud, et kautsjoni tasumine eeldab praktikas erakonna kontrollitava arvelduskonto olemasolu ning kolmanda isiku poolt erakonna eest kautsjoni tasumine ei ole lubatav, kuna seda võib käsitada keelatud annetusena erakonnale.

30. oktoobril 2026 sai KOOS Erakond Justiits- ja Digiministeeriumilt vastuse nr 2-6/26-6876-2, mis käsitleb sama küsimust.

Ministeerium märgib oma vastuses sõnaselgelt:

„RKVS-st ei tulene nõuet, et erakond peab Rahandusministeeriumile ülekannet tegema kasutades erakonna kontot.“

Samuti märgib ministeerium:

„Samas ei ole alust välistada erakonna poolt kautsjoni tasumist sularahas, eeldusel, et erakond on järginud kõiki EKS-s sätestatud erakonna rahastamise läbipaistvuse ning aruandluse nõudeid ning erakonna tulu pärineb lubatud allikatest.“

Ministeerium selgitab lisaks, et kautsjoni tasumiseks sularahas tuleks välja selgitada, millised krediidiasutused või muud ettevõtted vastavat teenust pakuvad.

Eeltoodust nähtub, et Justiits- ja Digiministeeriumi õiguslik käsitlus erineb olulisel määral Riigi valimisteenistuse varasemast seisukohast, mille kohaselt eeldab kautsjoni tasumine erakonna enda kontrollitava arvelduskonto kasutamist ning kolmanda isiku poolt tasumine ei ole lubatav.

Seoses sellega palume Riigi valimisteenistusel oma varasemat seisukohta täpsustada ning vastata järgmistele küsimustele.

1. Kas Riigi valimisteenistus nõustub Justiits- ja Digiministeeriumi seisukohaga, et Riigikogu valimise seadus ei nõua kautsjoni tasumiseks erakonna enda arvelduskonto kasutamist?
2. Kas erakonna volitatud esindajal on võimalik tasuda kautsjon sularahas krediidiasutuse või muu makseteenuse pakkuja kaudu, kasutades erakonnale kuuluvaid ja erakonna raamatupidamises kajastatud rahalisi vahendeid?
3. Kas sellist makset käsitatakse erakonna enda maksena, mitte kolmanda isiku poolt erakonna kulutuse tasumisena, mis võiks olla keelatud annetus Erakonnaseaduse § 12^3 lg 2 p 6 tähenduses?
4. Milliseid krediidiasutusi või muid makseteenuse pakkujaid saab sellise makse tegemiseks kasutada ning millised andmed tuleb makse tegemisel esitada, et makse oleks üheselt seostatav KOOS Erakonna ja tema kandidaatide kautsjoniga?
5. Milline dokument või maksekorralduse koopia tuleb sellisel juhul esitada kandidaatide registreerimiseks ning kas Riigi valimisteenistus aktsepteerib krediidiasutuse või muu makseteenuse pakkuja väljastatud makset tõendavat dokumenti?

6. Kas Riigi valimisteenistus kinnitab, et juhul, kui kautsjon tasutakse Justiits- ja Digiministeeriumi kirjeldatud viisil ning erakonna rahalisi vahendeid ja makset kajastatakse nõuetekohaselt erakonna raamatupidamises, ei ole alust keelduda kandidaatide registreerimisest üksnes põhjusel, et makse ei ole tehtud erakonna enda arvelduskontolt?

Peame oluliseks, et erakonnale antaks selles küsimuses üheselt mõistetav ja praktiliselt rakendatav juhis. Erakond peab saama enne kandidaatide registreerimise dokumentide esitamist kindluse, millisel viisil on võimalik kautsjon seaduslikult tasuda ja milline dokument tõendab selle nõuetekohast tasumist.

Palume käsitleda käesolevat pöördumist ka varasema seisukoha täpsustamise taotlusena, arvestades Justiits- ja Digiministeeriumi 30.10.2026 vastuses esitatud õiguslikku käsitlust.

Lisame kirjale Justiits- ja Digiministeeriumi 30.10.2026 vastuse nr 2-6/26-6876-2.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Igor Hopp
juhatuse liige ja seaduslik esindaja
KOOS Erakond